

"בן סורר ומורה"

**"לא היה ולא עתיד להיות,
 אלא דרוש וקבל שכר"**

יח-כי-יהיה לאיש, בן סורר ומורה--איננו שמע, בקול אביו ובקול אמו; ויסרו אתו, ולא ישמע אליהם. יט ותפשו בו, אביו ואמו; והוציאו אתו אל-זקני עירו, ואל-שער מקמו. כ ואמרו אל-זקני עירו, בננו זה סורר ומורה--איננו שמע, בקלנו; זולל, וסבא. כא ורגמהו כל-אנשי עירו באבנים, ומת, ובערת הרע, מקרבך; וכל-ישראל, ישמעו ויראו. {ס}

(דברים, פרק כ"א)

מדוע מחמירים בעונשו של בן סורר ומורה??

ומכל מקום אין בו עתה חטא מוות ועל שם סופו הוא נידון... וזה טעם 'וכל ישראל ישמעו ויראו' - כי לא הומת בגודל חטאו, אלא לייסר בו את הרבים ושלא יהיה תקלה לאחרים. וכך דרך הכתוב שיזהיר כן, כאשר ימותו לגדר (למנוע מאחרים מלחטוא בדבר הזה), כדי שתהיה במיתתם תקנה לאחרים".

 רבי משה בן נחמן (רמב"ן) (1194 - 1270) מגדולי חכמי ספרד. פוסק, פרשן, הוגה, מקובל ורופא.

"בן סורר ומורה - נהרג על שם סופו"

ראתה התורה סוף מחשבתו. בן זה גונב את ממון אביו וכאשר אין לו יותר כסף הוא עומד בפרשת דרכים וגונב מהאנשים והורג את האנשים. לכן אמרה התורה: ימות זכאי, בטרם יגיע לרצח, ואל ימות חייב-לאחר שירצח וייתפס על כך. ויוצא שנהרג על מה שעלול לצאת ממנו, לפני שהופך לרוצח.

 רבי שלמה יצחקי (רש"י) (1040 - 1105), חכם צרפתי, מגדולי מפרשי המקרא והתלמוד, תקופת הראשונים.

הוריו של בן סורר ומורה...

היה אביו רוצה ואימו אינה רוצה, אימו רוצה ואביו אינו רוצה--אינו נעשה בן סורר ומורה. רבי יהודה אומר, אם לא הייתה אימו ראויה לאביו, אינו נעשה בן סורר ומורה. היה אחד מהם גידם, או חגר, או אילם, או סומא, או חירש--אינו נעשה בן סורר ומורה: שנאמר "ותפשו בו" (דברים כא, יט), ולא גידמין; "והוציאו אותו" (דברים כא, יט), ולא חיגרין; "ואמרו" (דברים כא, כ), ולא אילמין; "בננו זה" (דברים כא, כ), ולא סומין; "איננו שומע, בקולנו" (דברים כא, כ), ולא חירשים. מתרים בו בפני שלושה, ומלקין אותו. חזר וקילקל, נידון בעשרים ושלושה; ואינו נסקל, עד שיהו שם שלושה הראשונים--שנאמר "בננו זה", זה הוא שלקה בפניכם. (משנה, סנהדרין ח', ד')

 המשנה היא קובץ הלכות הכולל את התורה שבעל פה. עריכתה וניסוחה הסופיים נעשו בסוף תקופת התנאים, בתחילת המאה השלישית, על ידי רבי יהודה הנשיא וחכמי דורו. מסכת סנהדרין היא המסכת הרביעית בסדר נזיקין שבמשנה ובתלמוד. המסכת עוסקת ברובה בעניינים הטכניים של המשפט העברי.